
Stor nedgang i koronar dødelighet - på leting etter årsaksforklaringer

ARTIKKEL

MELAND E

Sammendrag

Artikkelen søker å finne forklaringer på nedgangen i hjerteinfarktdødeligheten de siste 20 årene. Det er vanskelig å slutte fra epidemiologisk observasjon til årsaksforklaringer. Selv om studier innfrir mange kriterier på årsakssammenheng er det rike muligheter for artefakter og mellomliggende og alternative årsaksforklaringer.

I artikkelen beskrives utviklingstrender i koronar dødelighet de siste 20 år og hvordan endringene har hatt geografiske og sosiale særtrekk. Selv om spesifikke risikofaktorer for hjertesykdom ofte antas å være av sentral betydning for endringer i sykkelighet og dødelighet, pekes det på at faktorer knyttet til strukturelle forhold ved samfunnet, mestring, sosial ivaretagelse og optimisme kan være helt avgjørende for en bredere forståelse av hjerte- og karsykdommenes epidemiologi. Endringer i behandling og sykehusoverlevelse har sannsynligvis også bidratt noe spesielt idet siste tiåret.

Røykevaner og kosthold har endret seg betydelig de siste 30 år, og det er rimelig å anta at dette har bidratt til den reduserte dødelighet. Allikevel er det et paradoks at slike endringer har vært observert 10-20 år før dødeligheten reduseres.

Avslutningsvis behandles betydningen av levekår under graviditet og tidlig barndom, den såkalte programmeringshypotesen.

Publisert: 10. oktober 1998. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. september 2026.